Ч. 60. (231.) Львів, пятниця, дня 3. марта 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєсть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Вісти з Луцька.

(З письма до редакції „Українського Слова“).

Тутешній німецький пастор Льоппе підносить стараня про відкрите в м. Рожищах німецької школи з окремим відділом для українських дітий. Самої української школи в Луцькім власти не дозволили (ще нема відповіди) то може хоч при німецькій школі українське слово знайде собі притулок. „Єсть на світі доля“...

* * *

Чи не від першого дня, як Луцьке перейшло з під Росії під Австрію, заснував ся в місті, з ініціативи інтеліґентних горожан (п. п. Б., В., К. і М.), благодійний комітет, котрий спочатку мав більше посередницький характер: він докладав перед ц. к. властями о потребах населеня, переважно в харчовій справі, одержував необхідні предмети поживи та розпреділяв їх між населенєм, доглядаючи, шоби всім достало ся справедливо. При кінці м. р. сей посередницький комітет перетворив ся в дійсний благодійний. Члени його стали складати жертви грішми, міська управа також уділяє комітетови грошеві підпомоги, а також богато підпирає комітет окружна команда. Комітет видає що місяця значну суму на закупно хліба та инших предметів поживи і роздає те все даром для бідних.

Про наші церковні справи.

Зі священичих кругів пишуть нам: Найбільшим нашим лихом в часї сеї весвітної війни є наші неупорядковані церковні справи. Стоять вони у звязи з обставиною, що по найвисших наших становисках не видно енерґічних людий зі широкими світлоглядами, тому і наша небезпека о будучність є вельми велика.

Коли ми здамо собі справу з того, що при заключуваню мира підуть амнестії, що наша держава є конституційна, що всї віроісповіданя отже і православна церква є державно признана, що Москалї в часї інвазії старали собі приєднати ріжні елементи та, що по війнї вернуть люди, які в чужині та з Талергофі своє думали то може зачати ся у нас відтак і церковна руїна, котру можуть з другого боку викликати горячійші люди, котрі уже тепер хотять робити зміни в тім, що Рим обіцяв був в берестейській унії незмінювати.

Тому треба тепер людий керманичів далекоглядних зрівноважених, котрі шукали би середної, золотої дороги, котра в тім є, щоби притягати, єднати а не відтручовати тих батьків або їх дітий, котрі можуть навчені досвідом а мають добре серце і волю, разом з нами будовати храм будуччини.

Ми побачили тепер, що пр. декотрі молоді церковні єрархи в краю або в Америці довели до дуже непожаданих результатів. Декотрі з них говорили, що в їхних областях нема православних але фактом є що вони відлетїли до Житоміра або деінде, а прилїтаючи до свого гнїзда стали ще більше небезпечними. Саме в Америцї негодують люди на епископа і тою дорогою йде ворожа аґітація, бо епископи ті не зєднюють собі кого треба не роблять „з Савла Павла“ і в тім наша велика біда!

Треба великого обдуманя сеї справи, терпеливости і введеня порядку, а не скрайних реформ, як введенє нового календаря, усуненя деякого слова зі служби Божої, усуненя утрень, давних церковних пісень, введеня назви римокатолик і пр. бо загубимо „фарби духа“ складову часть націоналїзму а попливемо до чужого берега то і осядемо на „мілизні“, а на нашій дорозї зачне ся церковна руїна, якесь відступництво і прочі лиха.

Конечною справою є обсада безпроволочна епископства перемиського. Ним мусить стати чоловік старший зрівноважений

Дальшою справою, котра піднесла би нашу церков було би відновленє віденського, духовного семинара, котрий зістав знесений через Баденія. З того семинара вийшло тілько світлих людий, патріотів і знаменитих епископів. Нашій вітчинї треба якраз проводирів, котрі заздалегідь навязували би широкі зносини з найвичначнійшими людьми нашої монархії, приглянули ся житю німецького клиру, мали вплив на Крижовач, Пряшів, Мункач, а не розпочинали і кінчили своє образованє в Коломиї або Збаражи і Кристонополи.

Ректорами семинара повинні бути люди вийшовші з наших священичих традицій такі, що працьовали в душпастирстві на селї та містї, а не таких, у котрих жінка чесна то каламар „сплювачка“. Ми мали як раз людий иншого типу і звідси йшло те велике розєднанє

ОСИП ПАРТИКА.

СПОМИНИ
з часів московського наїзду.

„На Баторія.“

(Далї).

Питав ся мене — каже — начальник „уєзда“ чи я читати знаю, а коли я йому відповів що так, він дуже дивував ся.

Так розповідав він до вечера. Вечер знов ревізія, а відтак спанє.

Слїдуючого дня познакомив ся я з двома моїми співтоваришами, про котрих я близше доси не мав нагоди довідати ся. Се були Нїмцї (Прусаки), говорили виключно по нїмецьки. Один з них так минї оповідав свою пригоду:

Я і мій товариш бороли ся у Карпатах. Я був при піхотї, а мій товариш при кавалєрії. Підчас одної стежі зловили нас Москалї, але ми по дорозї втїкли і в цивільних перебранях прийшли у Львів. Тут знайшли занятє, так, що могли вижити. В місяци сїчни припадає день — уродин цїсаря Вільгельма. Було нас у Львові таких 13, які втїкли з російської неволї. Тут пізнали ми також одного дентиста з Нїмеччини Д-ра Маєра. В порозуміню з ним ми порішили відсвяткувати день нашого дорогого Монарха. Хоть знали, що воно небезпечно, одначе нам було все одно. В згаданий вечір зійшли ся ми в помешканю Д-ра Маєра. Потрет Монарха був освітлений лямпіонами. Ми засїли до вечері. Господар дому в піднесених словах згадав про день, який святкуємо, про нашу армію, та про нашого союзника „Австрію.“ Трикратно внесли ми оклик в честь нашого Монарха, коли — мов-би на даний знак — стали добуватись до дверий якісь люди. Я глянув у вікно і побачив дуже богато жандармів та 3 самоходи. В тій самій хвилї вивалили двері і влетїли у кімнату.

Арестовать усєх — чув я лише і кождого з нас зачали відпроваджувати в тюрму. Нас обох привели сюда і сидимо вже 6 тижнїв, мабуть вивезуть нас в Сибір. Але маємо надію, що по дорозї ще втїчемо.....

До обіду було ще далеко, тому я сїв до шахів з Берладом.

На другий день була недїля. Ми постановили піти на Службу Божу. Десь около 9-тої рано вийшли з Берладом та Прибилою до каплицї, котра містилась на поверсї. Тут вже були деякі наші. Перший, який впав в мої очи то був п. Бачинський, зелїзничий слюсар і визначний член „СоколаIII.“ на городецькім передмістю. Говорити не можна було, бо городові дивились, він минї лише на ухо шепнув. що його арештували за збиранє датків на „Українських Січових Стрільцїв.“ Другий знакомий, якого я побачив, був канд. адв. Бандель. Його знова зловили „охранники“ в білий день на вулицї, а закидували йому сей сам злочин, що минї. А дальше, повно наших сватків; молять ся. Якийсь сьвященик (також вязень), сповідає ученика VIII. кл. ґімн. Стоцького. Решта, то вязнї умундуровані, одні в кайданах, другі без того. Цїла каплиця є подїлена на 3 части, одна часть віддїлена балюстрадою, за котрою містить ся вівтар і місце для дяків. Проча часть салї переділена є т. зв. параваном, за котрим стоять жінки, але вже самі „штандові“ (засуджені). Є також пару салдатів, скованих кайданами, один „прапорщик“, 2 російських купців та капітан від російскої маринарки: Булґаровский. А що ще не зачалась Служба Божа, так я від своїх сусїдів збирав інформації, І так довідав ся, що згаданий капітан є дуже „велика риба,“ посїдає 3 „Ґеорґії“ (найвисше відзначенє в Росії.) Перед ним — як оповідав якийсь салдат — ґенерали бють в дах, а дістав ся в тюрму за се, що місто привести транспорт війска привіз жидам товари, а знова його товариш прапорщик в день іменованя його, підчас забави вбив свого товариша.

Зачала ся Служба Божа. Якийсь наш сваток був за дяка, бо була „співана.“. З початку то він сам тягнув, а за ним ми всї потягали. Але присутним там Москалям було не на руку і нуж наперед, самі стали співаками. Наш дяк не був вдоволений з їх співу тай замовк, що сватки скоро запримітили, тай рівнож притихли. Лишили ся самі Москалї. Священикови, який правив не було се також до вподоби, але щож мав робити. А ще як зачали співати за царя Миколу, царицю та инших, то вже всїх нас лють брала. (Далї буде).

і упадок нашої церкви. Ректорами були у нас люди теплі а не горячі мужі націоналісти.

В справі нашої церкви повинна тепер мати своє слово і обновлена Ставропигія, де засіли мудрі люди. Коби вони вплинули на правительство і Рим вскорі і енергічно, бо деякі справи як переходи, обсади епископа,

не можна проволікати до повороту Митрополита бо знаємо, що мирові трактати тягли ся і по кілька літ!

Ставропигія і клир повинні почати акцію основаня у Львові патріархату для Галичини, Угорської Руси, Буковини, Америки може й Волині та Сербії.

От які справи належало би тепер всіми силами вводити на дневний порядок та ділити, щоби велика хвиля вийшла для добра церкви і народа!

Романецький.

Европейська війна.

Велика німецька офензива на заході.

Анґлійська часопись жадає мира. — Дальша евакуація в околиці Верден. — Втеча населеня до Парижа. — Французька преса приготовляє населенє на упадок Верден. — Відворот на цілій лінії.

БЕРЛІН, 29. лютого. „Localanzeiger“ подає з Ротердаму вістку, яку онодї помістив був анґлійський тижневник „Nation“: Великий наступ, який виконали Німці на західнім фронті від Іперн до Вердену, вже в кількох місцях загнув французький фронт. Коли мирові усилія Аскіта, Сазонова й Бріяна не можуть бути переведені, то сейчас треба стреміти до спиненя війни разом з її страшними жорстокостями.

ПАРИЖ. (Ткб.). Аґенція Гаваса поширює статю дневника „Journal des Debats“, в якій сказано: Велика війна може покінчити ся лише великими боями. Тому борба під Верденом не може нас анї дивувати, анї безпокоїти. Маємо певну надію, що вона перед цілим світом викаже, що Німці не можуть переломити нашу боєву лінію.

БЕРНО, 1. марта. (Ткб.). „Petit Parisien“ доносить, що в околиці Вердену евакуовано богато сіл. Місто Верден страшно потерпіло. Населенє масами втікає в Париж.

БЕРЛІН. „Lokalanzeiger доносить з Женеви: Париський „Temps“ пише: „Припустім, що Верден впаде, але чи по сих надлюдських зусилях будуть німецькі війська в силї дальше наступати? Чим близше підходять Німці, тим більшу можність оборони має ґен. Гумбер. Між німецькими средствами борби, які всьо нищать, вичисляє „Temps“ приряди, які висилають поломінь.

БУДАПЕШТ, 1. марта. Дописуватель дневника „Az Est“ доносить з анґлійських жерел з Ротердаму: Французький центр під Верденом є в повнім відвороті. Оба крила держать ся ще на своїх становиськах, хоть вони є вже властиво втрачені. Тим самим цілу французьку боєву лінію почавши від Шампневій стручено на полудне.

Французька преса намагає ся, впрочім безуспішно, задержати сей відворот в тайнї. Між населенєм панує переполох.

ВІДЕНЬ, 1. марта. „Fremden-Blatt“ одержав про бої під Верденом ось яку депешу: Німці по здобутю Дуомону скоро посувають ся вперед. Число бранців безнастанно росте.

Добичі, яка впала в руки Німців в Дуомон, поки-що не спромога ще обчислити. Через здобутє сього форту німецький пояс довкола Вердену значно зменшив ся. Дальшим наслідком сього є те, що Німці можуть посунути ся на височини над Мозою також й від полуднево-західної сторони.

ВІДЕНЬ, 1. марта. „N. Freie Presse“ доносить з Люґано: "Париський дописуватель мілянського дневника „Secolo“ телеґрафічно доносить. Плян Німців нині зовсім для нас ясний. Анґлійські становиска коло Іперн страшно потерпіли в наслідок безнастанного острілюваня їю німецькою артилерією. З огляду на се німецьк й наступ в сім місци не є неймовірний. Також і в Артоа осягнули Німці значні успіхи. Над рікою Сом ведуть ся завзяті бої, а зростаюча з кождим днем діяльність німецької артилерії в Воґезах та в горішн й Льотаринґії, здає ся заповідає наступ німецьких військ. Супроти сього можна сміло сказати, що здовж цілого фронту від Ізери аж по Бельфор дає ся відчувати сильний німоцький напір. Зовсім природно Німці при тім всім звертають особлившу увагу на кілька важнїйших точок. Нині цілу увагу звертає ся на Верден. Здобутє Вердену буде мало для Німців величезне моральне значінє. Але Верден не упаде, а колиби навіть й впав, то Верден не є ще цїнь Францією.

Роблять настрої.

ПАРИЖ (Ткб.). „Figaro“ доносить, що президент міністрів Бріян прийшов до кульоарів палати та заявив, що військове положенє добре, війська оживлені запалом, а сильні резерви готові здержати як найсильнїйші наступи.

Анґлійські втрати в Солуні.

РОТЕРДАМ, 1. марта (Ткб.). „Rotterdasche Courant“ доносить з Льондону: Державний підсекретар Tennant заявив в палаті громад, що втрати військ, які находять ся в Солуні, до 20. лютого виносили меньше більше 1500 людий.

Відносини Німеччини до Голяндії.

ГАҐА, 1. марта (Ткб.). Міністер заграничних справ зложив в першій палаті слідуючу заяву: Можу зовсім рішучо запевнити, що між Голяндією а Німеччиною нема анї не було ніякого тайного договору, анї тайної умови чи якого небудь сего рода договору, та що навіть не пробовано навязати переговори в сій справі. 3. серпня 1914 р. на припорученє свого правительства повідомляє мене німецький посол, що Німеччина буде шанувала невтральність, коли Голяндія остане невтральною. Рівнож голяндському послови в Берлїні дано зовсїм конкретні запевненя. Отже донесенє, яке вислали Німці до Анґлії: „даємо Голяндії святе слово...“ не відносить ся до якоїсь умови лише до сего односторонного конкретного святочного запевненя. Голяндське правительство під ніяким зглядом не зрекло ся свободи діланя.

Офензива на Київ.

Евакуація Бесарабії.

ЧЕРНІВЦЇ, 1. марта. Військові власти видали для північної Бесарабії ряд заострених заряджень. Всіх людий, на котрих тяжіло хочби лише найлекше підозрінє, примисово видалено. Місцевости Лярґу, Ліпкани, Хотин та Камінець подільський частинно вже евакуовано. Сі заряджeня викликали між населенєм велике занепокоєнє.

Загально всї переконані, що осередні держави розпічнуть велику офензиву на Київ.

Після упадку Ерзерума.

БУКАРЕШТ, Відділ армії Юдовича, який є під проводом ґенерала Белютова, боре ся 25 км. на захід від Ерзерум в напрямі на Трапезунт з турецькою армією. Росіяни роблять великі зусиля, щоби дістати ся до побережа Чорного моря. Російська чорноморська фльота розвиває безнастанну діяльність. Турки бадьоро глядять на бої, які розвивають ся на лінії Трапезунт—Ерзінґнам—Діяраекр.

Сербські війська на Корфу.

БУКАРЕШТ. З Петрограду доносять: Сербський посол в Парижи, Весник, заявив тамошному співробітникови „Речи“, що вістка, по якій сербська армія на Корфу виносить 142.000 або й більше, є дуже переборщена. Зреорґанізована на Корфу сербська армія числить 70.000 мужа й тому не треба дуже багато числити на її поміч у війні.

Після упадку Дурацца.

Пригноблене в Італії. — Втеча італійських військ.

ЦІРІХ. 1. марта. Італійська публика, яка вже давно втратила довірє до звідомлень Кадорни не обманює себе що до перебігу подій в Альбанії та знає причини, задля яких покинено Дураццо, що урядові звідомленя представили архитвір воєнної стратеґії.

З тої причини правительство побоює ся непредвиджених подій в палаті.

БЕРЛІН, 1. марта. „Vossische Ztg.“ доносить з Люґано: Італійські дневники дальше представляють покиненє Дурацца та відїзд італійських військ до Вальони, як незвичайний військовий маневр та при тім славлять ґенерала Берльоті, як „народного героя.“

ЖЕНЕВА. По донесеням париського дневника „Temps“ з Корфу виїхав до Альбанії на підмогу Італійцям відділ французько-анґлійських військ. Залогу, що втікла з Дурацца, обчисляє „Temps“ на 55.000, з чого 20.000 Альбанців а 35.000 Італійців.

Заява російського президента Думи.

ГАГА, 1. марта (Ткб.) Hollandsch-Nieuwa-Bureau доносить: Петроградський дописуватель дневника „Daily Chronicle“ розмавляв з президентом Думи, який заявив, що з сеї війни вийде нова Росія, яка скине з себе старий консерватизм.

Становиско Греції.

ВЕРЛІН. „Lokalanzeiger“ доносить з Розендаль: В „Petit Parisien“ під датою 24. лютого пише один французький капітан піхоти: Як я бачу, то грецьке правительство приказує з занятих областий та зі Солуня видаляти всїх приятелів Французів. Нас там не радо витають. а поводять ся з нами прилично лиш тому, що пускаємо в обіг гроші. Порозуміти ся з мешканцями годі. Се якийсь неможливий нарід.

В підземельнім Верден.

Шведський журналїст, який перед пару місяцями оглядав підземельні укріпленя твердині Верден ось як описує своє вражіня:

Коло малого ґарнізонового міста з цитаделею та старими міськими брамами задержав нас пост і щойно після точного провіреня наших паперів дістали ми дозвіл їхати дальше. Навіть штабові офіцири, які їхали перед нами мусїли показати свої пашпорти. Ми зїхали в долину по досить стрімких улицях забудованих по обох боках старинними домами, переїхали зелізну браму та задержались серед касарень. На високім і широкім валї є кілька домів, на перший погляд наче великі маґазини. Їх вікна є забиті мішками з піском. Тут мешкав комендант кріпости Верден.

Ґенерал є тут безпечний — сказав хтось з нас.

Більше, чим думаєте — відповів один зі штабових офіцирів, який нам товаришив.

Сходами що крутились в досить скомплікований спосіб, зійшли ми в підземелє. Тут під валом побачили ми великі склепіня, наповнені галасливими машинами до писаня, мапами, телефонічними апаратами та ординансами. Те величезне підземельне бюро криє в собі штаб та урядників, які заосмотрюють армію кріпости Верден.

В світлиці, якої стіни заложені мапами, сидів чоловік, який за все є відвічальний, який думає за тисячі жовнірів та розказує тисячам. Малий, кремезно збудований мущина з прошибаючими очима і енерґічним виразом лиця піднімає ся від столика.

Витаю вас — сказав ґенерал. Позволю вам оглянути по можности як найбільше в кріпости, щоб мали ви образ про її силу. Що до мене, то не дам її, доки буду мати одного жовніра та один набій.

На тім покінчилось послуханє; нас віддали під опіку капітанови П. як провідникови.

Для безпеки — сказав наш провідник — мешкаємо ще один поверх низше. Жалую, що не можу служити вам віндою.

Що раз глибше і глибше вели сходи у землю і коли ми вкінці зійшли на долину, находились з певністю два рази глубше під верхнею чим попередно, коли були в світлиці ґенерала. Перед нами розложилось мале місто освітлене електрикою. Улиці побудовані на американський лад: довгі прості бульвари перехрещувались з ріжними улицями. Се була підземельна кріпость Верден.

Є тут доволї місця для цілого населеня — сказав офіцир — так цивільного як і війська. Все тут так уладжене що житє пливе так як і там на горі. І тут була світлиця для ґенерала, доси анї разу не уживана.

Ми перейшли довгі ґалерії з численними рядами зелізних ліжок. Все є приготовлене на се, щоб жовніри могли спровадитись кождого дня. Є тут кантини і кухнї, шпиталї з операційними салями і т. д. Всюди в підземельних улицях є вентилятори.

Йдучи дальше, станули ми в маґазинах з запасами. Скрині з мукою стоять тут аж під стелю, були також візки до перевозу тих скринь. Инші світлиці є повні скринь з мясними консервами.

Чимало кільометрів перейшли ми між мукою і скринями.

В иншій части підземля працюють машини. Є тут три електричні заведеня, два великі млини, які мелють муку до щоденного ужитку і пекарня.

Замок на Поділю.

Колись шуміло тут житє рікою.
Шипів шампан, гудів орхестри звук,
Спянїлі лиця, стиски білих рук,
Вечірний чар самітного покою...

Аж раз тут розшалїв ся гомін бою,
Трохкіт крісів, гармат бездонний гук,
і передсмертні судороги рук
І мов шампан поплила кров рікою.

Тепер самітний замок. Коло стін
Снуєть ся тихою ходою смута...
Згорілий дах, обдерті стіни. Й він

Сам розпадаєсь. Лиш часом забута
Мельодія повіє, мов проклін
Предків: — ся старосвіцька скорбна нута...

Василь Бобинський.

З чужої преси.

Міре про Українців.

Від якогось часу даєть ся запримітити в французькій пресі обяви негодованя висказуванї під адресою Росії за її нахабну політику супроти „інородців“, яких московське правительство бажає насильно перемінити в „настоящих русских“. Як-раз на сю тему обізвав ся з початком сього місяця звісний французький публїцист Маврикий Міре (Muret), помістивши в швайцарському дневнику „Gazetta de Lausanne“ статю п. з. L'intrigue Russie (Інтриґа Росії), в якій звертає увагу громадянства на насильну русифікацію Галичини, на переслїдуванє унїятів та гнобленє Поляків (?) і Українців, наслідком чого оба народи увійшли в союз з осередніми державами, і стали непримиринними ворогами Москалїв. А се може мати лихі консеквенції для пансьлявістичної полїтики Росії і дискредитує її в очах всіх Славян й Европи.

Чеський дневник про українські постуляти.

З нагоди побуту князя Гогенльоге у Львові і прийнятя української репрезентації — озвав ся також праґський дневник „Narodni Listy“ довшою нотаткою. Po zadavky Rusinu (Жаданя Українців) в числї з 20 лютого с. р. № 51, в якій подає за „Дїлом“ зміст промови президента д-ра Костя Левицького, послів: д-ра Колесси, Сїнґалевича, та відповідь мінїстра на них. Від себе замічає редакція “Narodni Listy“, — що галицькі Українцї вяжуть свою будучність з будучиною габсбурської монархії, надіючись по війнї не тільки зміни системи правлїня в Галичинї, але й кінця польського володіня над українським народом, до чого мають право як горожани Австрії й як самостійний народ.

З хорватської преси.

Загребська часопись „Male Novine“ помістила в числї з 11. лютого с. р. статю п. з.: Hrvate a Ukrajinci (Хорвати й Українцї), яка являєть ся властиво перекладом статї Ілїя Ілюка „Хорватські герої“, що її первісно друкувала „Буковина“ в числї з 7. сїчня с. р. № 2, а в якій подає автор хорватський народний гимн (в українському перекладї), що його співають Хорвати йдучи у боєву лїнію, а при кінцї наводить два найновійші приміри незвичайної хоробрости хорватських воїнів з буковинсько—бесарабського фронту.

Понадто появила ся в Загребі українська публікація на хорватській мові „Ukrajina a Ukrajinci“, про яку ще буде мова в нашій часописї.

Польсько-румунська преса про український університет.

Злобна видумка польських часописий про мниме основанє українського університету в Чернівцях розійшла ся була зразу по всіх польських дневниках Галичини, опісля дістала ся на шпальти німецьких часописей а тепер як доносить „Dziennik Narodowy“ дійшла до румунських ґазет, між иншими до букарештенського орґану румунських націоналїстів „Viata Noua“, яка в числї з 19. сїчня с. р. застеріґаєть ся проти заложеня українського університету в Чернівцях, уважаючи се, за новий аґресивний намір Українців „рутенїзації Буковини“, на який Румуни дозволу нїколи не дадуть. Слїд замітити — пише „Dziennik Narodowy“, — що в Румунії від якогось часу зростає число полємічних брошур й статей, присвячених майбутнїм румунсько-українським взаєминам, в яких переважає неприхильний тон супроти Українців“. Зі своєї сторони мусимо застеріґчись з цїлою рішучостію проти того рода злобних інформацій, інспірованих нашими сусїдами, які розсївають отсї інсинуації по чужих часописях — для звісних своїх цїлей.

І. К—ч.

НОВИНКИ.

— **Відзначеня.** Цїсар в признаню за вельми патріотичне та жертвенне поведенє супроти ворога відзначив гр. кат. пароха в Горигдядах о. Льва Воробкевича та гр. прав. пароха на Буковинї о. Василя Никитовича золотим хрестом заслуги з короною на стяжцї медалї хоробрости.

— **Наслїдник престола на фронтї.** Архикнязь Карло Франц Иосиф з розказу Цїсаря звідав в послїдних днях оружну силу, яка бореть ся в відтинках Нїмана і Щари. Після кількадневного побуту вернув 29. лютого до Відня, щоби здати Цїсареви звіт.

— **Лицар в зелїзї у Львові.** Військові власти приступили у Львові за примірем инших міст Монархії до здвигненя „лицаря в зелїзї“, який має станути проти галицької каси ощадности на Гетьманських валах. Незабавом відбудеть ся торжественне відкритє „лицаря в зелїзї“. З сеї нагоди комендант міста ґен. Рімль має покликати до житя цїлий ряд добродійних підпринять, з яких дохід є призначений в першій мірі на інвалїдів, вдів та сиріт по поляглих жовнїрах. Ґен. Рімль звертаєть ся з відозвою до мешканців міста Львова, заохочуючи їх до складаня жертв. Не ходить тут о висоту квоти. Кождий найменший даток, щоб походив тільки з серця буде радо прийнятий. Відозва кінчить ся словами: Гарна та подиву гідна постава населеня м. Львова, яке підчас російського наїзду тільки зробило для наших ранених та оставших жовнїрів, дає запоруку, що мій заклик не останеть ся без успіху.

— **Війна поза фронтом.** „Gazeta Radomska“ в ч. 42, а за нею краківський „Illustrowany Kurjer Codzienny“ приносить вістку, що на мурах міста Радома розлїплено слїдуючу оповістку видану місцевою командою:

Дня 19. грудня 1915 р. о год. 5. м. 15, по полудни впав острий стріл на патролюючий коло касарнї Архикняза Фридриха в Радомі (давна російська касарня) військовий пост від північно-східної сторони.

Дня 25. грудня 1915 р. о год. 6. м. 30. з полудня впало опять від цвинтаря близько касарнї Архикнязя Фридриха пару стрілів на 2 військові осади.

Третій случай, де стріляно на військовий пост лучив ся 3. сїчня 1916 р. Тодї віддано на військовий пост при касарнї Цїсаря Франц Йсифа о 9. годинї від західної сторони 10—15 острих стрілів.

В 40 мінут опісля впав відти ще один стріл на тойсам пост.

Ц. к. начальна команда покликуючи ся на § 327 остеріґає, що на случай повтореня тих подій, на місто Радом буде наложена кара у висотї 50.000 корон.

— **До мешканців кор. столичного міста Львова.** Сповняючи шляхотні наміри Його ц. і к. Апостольського Величества, покличе ся в найкоротшім часї до житя цїлий ряд добродійних підпринять, з яких чистий дохід буде призначений на поправленє долї наших жовнїрів-інвалїдів, а особливо на поправленє долї вдовам і сиротам по поляглих наших героях — на улекшенє їх нужди.

Велике є число потребуючих, великих средств буде на се потрібно, щоби зарадити всїм потребам. Доперва тодї можна надіяти ся бажаної помочи, наколи всї злучимо ся разом і кождий докине свій гріш на добродійну цїль.

Відомо менї надто добре, що війна завдала глубокі рани Галичинї, а особливо столичному містови Львовови, зруйнувала численні еґзистенції, знищила богато майна. Не знищила вона однак нашої жертвенности, нашої любови до батьківської землї, нашої вдячности для сих героїв, які поклали своє житє на жертвеннику оборони Вітчини.

Не можемо лучше оказати тої нашої вдячности, як тільки через заопікуванє ся бойовниками-калїками, та вдовами і сиротами по поляглих героях.

Звертаю ся проте до мешканців кор. стол. міста Львова і прошу всіх співгорожан о чинне співділанє по можности своїх сил, о енерґічне підпиранє сих добродійних підпринять, а особливо в акції „**Лицаря Львова**“.

Знаменита і подиву гідна постава мешканців Львова, яка в часї російської інвазії тільки вчинила для наших ранених і полонених жовнїрів дає минї запороку, що мій зазив не полишить ся без відгомону.

Нехай кождий причинить ся після сил своїх. Не розходить ся о висоту квоти, кожда найменша жертва, як-що дана від серця, буде мило прийнята.

Дохід зі всіх добродійних підпринять припаде виключно інвалїдам з Галичини, зглядно вдовам і сиротам по поляглих жовнїрах і стрільцях, а часть доходу припаде на шпиталї Червоного Хреста у Львові.

Рахункові справозданя буде оголошувати ся публично, а моїм першим старанєм буде вплинути на справу в сей спосіб, щоби через як найдальше ідуче ограниченє видатків і докладну контролю припала як найбільша сума сїй шляхотній цїли.

За зізволенєм Зверхної Команди Армії
Ґ. М. Рімль
Комендант міста Львова.

— **Збігцї.** „Illustrirte Zeitung“ в ч. з 24. лютого приносить статю п. з. „Flüchtlings—fürsorge in Oesterreich“, де поясняючи причину еміґрації (стратеґічні згляди, небезпека і страх перед небезпекою), містить: інтересні ілюстрації з українского табору в Ґмінд, з жидівского в Гумполец та італїйського в Ваґна коло Ляйбніц.

— **Перший сербський окружний зїзд в Білгородї**, В окружнім зїздї урядженім в одній з місцевостий Сербії, взяло участь понад 100 представників всіх округів Сербії. Поручник Буман отворів зїзд промовою, в який виложив програму, що має на цїли тільки культурний поступ сербського народа. При кінци нарад зїзд вислав телеґраму до австрійського ґенерал-ґубернатора, в якім просить прийняти заяви підданости та пошани. По нарадах відбув ся бенкет, підчас якого архимандрит Макрія вніс оклик в честь Цїсаря Франц Иосифа, як вітця народів. Участники зїзду розійшлись в глибокім переконаню, що їх вітчину жде нова щаслива будуччина.

— **Нїмецький конзулят в Білгородї.** В найблизшім часї буде зреорґанїзований нїмецький конзулят в Білгородї.

— **Унїверзитет в Білгородї.** Коло направи ушкодженого будинку унїверзитету в Білгородї, працює кілька соток робітників. В серединї будинку є цїлковитий нелад. В безладних величезних купах лежать порозкидані лавки, шафи, ріжні приряди, атляси. Часть унїверзитетського майна вивезли Серби при відворотї, часть зрабувала улиця. В найліпшім ще станї находить ся біблїотека. Однак і тут нема нїякого порядку.

— **В справі уживаня коров до пільних робіт.** Теперішний брак коний і волів робучих приневолить наших господарів до уживаня коров до пільних робіт, особливо тепер до весняної управи. Потягову силу корови найкрасше вихіснувати впрягаючи єї в хомут. Сей рід упряжи є для корови найвигіднійший, бо підходить найкрасше до єї будови. Стоїть він без порівнаня висше від всякого рода ярем.

Питаня роздобутя догідних дешевих хомутів є отже дуже на часї. Задля загальної недостачі ременю не можна числити на скіряні хомути, бо цїна їх булаби надзвичайно висока, хомут такий за дорогий не виплатить ся господареви.

З признанєм подаємо до відомости нашого рільничого загалу, що Богородчанська філїя в дорозї самопомочи як найкрасше розвязала се питанє. Філїя ся підняла ся виробу дешевих хомутів на середно тяжкі корови, очивидно не скіряних, по цїнї 16 К. за хомут без посторонків, а 20 К. за такий з посторонками.

Замовляти належить в канцелярії філїї в „Народнім Домі“ переславши рівночасно цїну купна в коронах.

— **Самовбійство російського шпіона в Букарештї.** Велику сензацію викликало в Букарештї самовбійство російського баритона Бориса Меченцова, який в послїдних часах виступав в букарештенськім театрі. Як причину сомовбійства подають румунські часописї те, що Меченцов був вмішаний в велику шпіонську аферу. Він був російським офіциром та брав участь в борбах минулорічних в східних Прусах.

— **Французькі жінки у війську.** З Парижа доносять, що французький мінїстер війни видав розпорядок, на підставі якого жінки мають заступити мущин в фабриках муніції, в службі санїтетів, на почтї та в заведенях для виробу мундурів.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 3. марта 1916.

Нині: 3. марта гр.-кат. Архипа, римо-кат. Кунеґунди.

Завтра: 4. марта гр.-кат. Льва еп., римо-кат. Казиміра.

○ Сирітський Захист у Львові. Отсим пригадуємо, що засідане „Комітету праці“ відбуде ся в пятницю дня 3 марта о год. 5 з полудня в льокалях Захисту при ул. Корняктів ч. 1. II поверх. На порядку дневнім між иншим ухвалене статута. О численну участь просить — Управа.

○ Товариство „Українська Бесіда“ у Львові устроює в сиропустну неділю дня 5. н. ст. марта товариські сходини, на яких Вп. п. Завадска відспіває кілька сольових пісень, а львівський „Боян“ хорові композиції.

Для молодіжи нагода до закінчення мясниць товарискими забавами.

Початок з огляду на перепустки о годині 5-ій по полудни. — Вступ від особи 50 сот. — Буфет у власнім заряді а дохід з буфету на патріотичні цїли. — Стрій спацеровий.

На час посту заходом сьогож товариства ладить ся серія відчитів і свобідні поговірки на біжучі теми.

На всїх сходинах в „Українській Бесіді“ (дім Гостинниці ул. Косцюшка). — Крім Членів і їх родин дуже пожадані і Гості.

○ На „Укр. Самар. Поміч“. На „У. С. Поміч“ зложили села: Вербиця, Новосїлки кардинальські і Новосїлки передні в равськім повіті квоту 100 корон.

○ Книжки для шпиталів. Хто би міг жертвувати які небудь книжки українські, німецькі або инші, відповідні для жовнірів, шпиталеви при ул. Коперника 36, зробить велику прислугу У. С. П. бо брак книжок в тім шпиталі дуже прикро відчуває ся. Хорі рвуть ся до читаня, а ту не ма що давати. Книжки прошу слати ласкаво на адресу: Павлина Гладилович Львів Коперника 36. Також перечитані газети і журнали дуже придали би ся.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведене

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймоване зубів без болю і пльомбоване.

Штучні зуби в кавчуку і золоті.

Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.

Зголошувати належить ся у асистента Наса.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРИЙСКОЇ КВАТИРИ.

З дня 2. марта 1916.

Нїгде не зайшло нїчо замітного.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Положенє в своїй сути не змінилось. В области Ізери ворог розвивав особенно артилерійську діяльність. На східнім березї Мози коло форту Дуамон посвячували французи своїх жовнірів на жертви в безуспішнім наступі.

На східнім фронтї.

В північній части фронту борби артилерії по части скріпились. Менші підприняття наших передних сторожий проти ворожих забезпечуючих відділів увінчались успіхом. На північний захід від Мітави в воздушній борбі впав російський літак та разом з летунами дістав ся в наші руки. Наші летуни з успіхом заатакували зелїзничі урядженя в Молодечнім.

На балканськім фронтї.

Нїчо нового.

Начальна управа армії.

Смерть румунської королевої вдови.

БУКАРЕСТ (Ткб). Королева вдова Елисавета померла нині рано о год. 8·35.

Оголошеня.

Хлопця до науки переплетництва пошукую. — Переплетня Івана Чернецького, Львів, ул. Бляхарська ч. 12. 1—3

Mielnicki Paweł Fest. Art. Rgt. 4. 12 Marschkompagnie Marinefeldpost Pola (Istrien) пошукує рідні і знакомих з села Клювинцї повіт Гусятин.

Matijczyk Joan син Дмитра Fest. Art. Rgmnt 4. 12 Marschkompagnie Marinefeldpost Pola (Istrien) з Колідрібки повіт Заліщики, пошукує родини і знакомих.

Порожні фляшки

з води мінеральної $^3/_4$ л. і $^1/_2$ л. в коождій скількости купує і платить добре

Фабрика „Здоровє“

Львів, вул. Здоровє ч. 9. 2—10з

Важне для наших хорів.

Українське музичне видавництво „Ліра“ видало доси отсї твори:

Ч. 1. Ор. Тин: Завіщанє Т. Шевченка, на міш. хор, цїна 40 с.

Ч. 2. Ор. Тин: Боєва пісня, на муж. хор цїна 50 с.

Ч. 3. М. Гавронський: „Ой у саду“ (сл. Тар. Шевченка) на міш. хор, цїна 50 с.

Ч. 4. М. Лисенко: Музика до драми М. Старицького „Ой не ходи Грицю“ на хори і соля з форт. цїна 2.50 К.

Ч. 5. М. Ґавронський: „Ідїть“ (сл. Олеся) на муж. хор, цїна 1·— К.

Ч. 6. О. Залеський: Два українські гимни на форт. в 2 руки, цїна 1·— К.

Ч. 7. М. Гавронський: З воєнних пісень (сл. Ст. Чарнецького) на муж хор, цїна 1·— К.

Головний склад в книгарни тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10. 1—3

Від 21 лїт славна на всю Галичину з своїх солїдних з дешевих церковних товарів тепер

„УКРАЇНСЬКА РИЗНИЦЯ“

поручає свої в пребогатий вибір фелонів, стихарів і всїх церковних знарядів заосмотрені склади

в Самборі, Львові (Ринок 43) Перемишли (Ринок 14) і в Станиславові (Карпінського 5).

Продає кадило, богослужебні книги, видання Ставропігії, молитвослови видання ОО. Василиян і всї парохіяльні друки.

Також у всїх складах чай першої якости а в Станиславові дешеву столову заставу з хінського срібла. 1—10

Найновійше і найдешевше видане

Творів Тараса Шевченка

в двох томах (I. том, стор. 552. II. том, стор. 544) можна набути в Канцелярії Товариства „Просвіта“, Львів, ринок 10. Коождий том коштує 2 кор. в красшій оправі або 1 кор. 60 сот. в оправі звичайній. На почтову рекомендовану пересилку треба долучити 55 сот. Но одержаню гроший з гори висилає ся на кожду подану адресу також полевою почтою (Feldpost). п

Українські молитвенники.

I. Хвалите Господа з Небес.

гарного формату, звиж 750 сторін друку, є найновійшим молитвенником в чистій народній мові.

Зміст Молитвенника: Щоденні молитви ранішні і вечірні. Найважнійші пісні з вечірні і утрені. Літургія св. Йоана Золотоустого. Образець Тайни покаяня. Молитва перед і по сповіди, перед і по Причастю. Молитви для ріжного віку і стану та в ріжних потребах житя. Молитви на час великого посту і на більші свята. Акафисти, тропарі і кондаки воскресні, щоденні і на більші свята. Найбільша збірка коляд і церковних пісень. Пасхальна таблиця.

Молитвенник друкований гарними черенками на білім тривкім папері коштує: 1. В переплеті зі шкіри зі золоч. берегами і скобкою К. 5·00. 2. В переплеті зі шкіри з золоченими берегами К. 3·60. 3. В переплеті в полотно зі золоченими берегами К. 3·60. 4. В переплеті в полотно з мармуровими берегами К. 3·00.

II. Народний Молитвенник

видане шесте, народною мовою, малого формату, обіймає 256 сторін гарного друку. Оправлений цілий в полотно з витисками і футералом 1 кор.

Молитвенники можна дістати за попереднім надісланєм гроший: в Канцелярії Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. До замовлень доплачує ся 45 сот. на пересилку почтову. п

Руська Щадниця

в Перемишлі

вулиця Косцюшки ч. 3.

Принимає щадничі вкладки щоденно в годинах урядових і опроцентовує їх на $4^1/_2$% почавши вже від слїдуючого дня по дни зложення аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадницї, які Дирекция Щадницї на жаданє безплатно достарчає, і в філях банку австроугорского на рахунок „Руської Щадницї“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизацийними ратами на протязі літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслів. Справи позичок полагоджує ся можливо скоро.

Всяких інформаций і друків уділяє канцелярия „Руської Щадницї“ ул. Косцюшка, Народний Дім, І. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі недїль і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадницї“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокацыї пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпечу. 3

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.